

RADHAKRISHNAN VIDYALAYA

Brahman toil, Durga Asthan & Nai Bazar, Muz.

HOLIDAY HOME WORK 2019-2020

कक्षा — 10

विषय:—संस्कृतम्

- रेखांकितपदानां प्रकृतिं प्रत्ययच विभज्य संयोज्य वा वाक्यानि पुनः लिखत ।
क. बलिका: बुद्धि+मतुप् सन्ति ।
ख. वेद+ठक् संस्कृतं ज्ञातव्यम् ।
ग. विश्वबन्धुतायै क्रियाशीलाः भवेयुः ।
घ. पात्रा+त्व धनम् आप्नोति ।
ङ. आयुस्+मतुप् भव ।
- रेखांकितपदानां सन्धिं विच्छेदं वा कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखत ।
क. प्रिय+छात्राः ! ध्यानेन शृण्वन्तु ।
ख. सुप्+अन्तानि पदानि स्मरन्तु ।
ग. अं+तिमे दिवसे अहं गास्यामि ।
घ. एषा प्राकृतिकी सम्पद् अस्ति ।
ङ. गङ्गा पवित्रातमा वर्तते ।
- “व्यायामः हितकरः” इति शीर्षकम् आधृत्य पाठ्यपुस्तकस्य तृतीयपाठसहायतया दश संस्कृतवाक्यानि लिखत ।
- अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत ।
अस्ति उज्जयिन्यां माधवः नाम विप्रः । एकदा तस्य भार्या स्वबालापत्यस्य रक्षार्थं तम् अवस्थाप्य स्नातुं गता । अथ ब्राह्मणः राज्ञा श्राद्धार्थं निमन्त्रितः । ब्राह्मणः सहजदारिद्र्यात् अचिन्तयत् — यदि सत्वरं न गच्छामि तदा अन्यः कश्चित् श्राद्धार्थं वृत्तः भवेत् ।
क. एकपदेन उत्तरत ।
1. कस्य भार्या स्नातुं गता ?
2. राज्ञा कः निमन्त्रितः ?
ख. पूर्णवाक्येन उत्तरत ।
1. ब्राह्मणः सहजदारिद्र्यात् किम् अचिन्तयत् ?
ग. भाषिककार्यम्
1. ‘भवेत्’ इत्यस्य कर्तृपदं किम् ?
क. अन्यः ख. सः ग. ब्राह्मणः घ. भार्या
2. ‘अवस्थाप्य’ : अत्र कः प्रत्ययः ?
क. क्तवतु ख. क्त ग. ल्यप् घ. क्त्वा
3. ‘आगता’ अस्य किं विलोमपदम् ?
क. एकदा ख. गता ग. तदा घ. वृत्ता
4. ‘सत्वरम्’ अस्य पर्यायपदं किम् अस्ति ?
क. नृपः ख. शीघ्रम् ग. ब्राह्मणः घ. अपत्यः

5. रिक्तस्थानानि पूरयत ।

कश्चित् कालं नय मामस्मान्गराद् बहुदूरम् ।

प्रपश्यामि ग्रामान्ते निर्झर-नदी-पयःपूरम् ।।

एकान्ते कान्तारे क्षणमपि मे स्यात् सत्चरणम् ।

शुचिपर्यावरणम् ।।

अन्वयः- अस्मात् बहुदूरं कश्चित् कालं मां ।

निर्झर-नदी-पयःपूरं प्रपश्यामि ।

एकान्ते कान्तारे क्षणमपि सचरणं स्यात् ।

शुचिपर्यावरणम् ।।

6. रेखांकितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखत ।

क. शतशकटीयानं कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति ।

ख. पर्यावरणं शुचि भवेत् ।

ग. लतातरुगुल्मा पिष्टाः नो भवन्तु ।

घ. चाकचिक्यजालं जीवितरसहरणं नो कुर्यात् ।

ङ. एकदा तस्य भार्या पितुः गृहं प्रति चलिता ।

7. अधोलिखितपदानां सहायतया पंचवाक्यैः अनुच्छेदं लिखत ।

क. आश्रमे, तपन्ति, िष्याः, अपि, विद्यन्ते, वृक्षाः, वन्यपशवः, गावः, भ्रमन्ति, अत्र, जनः, नदी, मंत्रम्, गायन्ति

ख. मेलकम्, सम्मर्दः, दृष्यते, क्रीडनानि, वस्त्राणि, क्रीणन्ति, विक्रेतारः, मुख्यद्वारम्, शिशवः, एव, खादन्ति